

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 3/5 89 vedrørende regeringens forebyggelsesprogram.
(Redegørelse nr. R 20).

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Med denne redegørelse lægger regeringen Forebyggelsesprogrammet frem til drøftelse i Folketinget.

Forebyggelsesprogrammet er den første samlede fremstilling af de centrale myndigheds indsats for at fremme sundheden og undgå sygdom.

Forebyggelsesprogrammet har været sendt til høring hos de kommunale organisationer og en række andre organisationer.

Høringssvarene er sendt i kopi til Folketingets Sundhedsudvalg.

Der foreligger endnu ikke endelige svar fra de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommuner, idet disse har lagt programmet ud til en bred debat.

Forebyggelsesprogrammet lægger op til at styrke forebyggelse i de kommende år, først og fremmest over for

- Kræft
- Hjerte-kar-sygdomme
- Ulykker.

Disse områder er valgt, fordi de har store menneskelige og økonomiske konsekvenser, fordi vi ved tilstrækkeligt til, at der kan sættes ind, og fordi det er muligt at få resultater ved en bevidst indsats. Hvis man ser samlet på kræft og hjerte-kar-sygdommene, er en række af budskaberne for at komme dem til livs sammenfaldende: sundere spisevaner, mindre tobak og alkohol, mere motion osv. Kort sagt en sundere livsstil.

2 områder skal undersøges nærmere.

Det gælder psykiske lidelser og muskel- og skeletsygdomme. Psykiske lidelser, fordi man endnu ikke ved tilstrækkeligt om årsagssammenhænge; muskel- og skeletsygdomme, fordi der, også uden for arbejdslivet, skal udvikles bedre forebyggelsesmetoder.

»Systemet« skal også selv gøre en indsats. Der skal gives bedre information om lægemidler for at undgå forkert brug og misbrug, og der skal gøres en forstærket indsats imod sygehusinfektioner.

Der skal også gøres en indsats over for specielt de unge mænds alvorlige ulykkestal i trafikken.

En række områder er ikke behandlet i forebyggelsesprogrammet. Der er ikke dermed truffet beslutning om en nedprioritering af disse områder.

Programmets mål

De konkrete mål for programmet er at

- sænke antallet af tidlige dødsfald,
- sænke antallet af invaliderede og lidende mennesker,
- give flere en alderdom uden forringet livskvalitet.

De meget høje tal for dræbte og tilskadekomne ved ulykker i trafikken kan ikke længere accepteres.

Der er over 700 dræbte hvert år, og op til 10-15 gange så mange bliver invalideret.

I en tredjedel af dødsulykkerne er spiritus involveret. Blandt disse er der uforholdsmæssigt mange unge mænd, både som ofre og som ansvarlige for ulykkerne. Påvirkede unge mænd forårsager langt flere ulykker og ved lavere promiller end den øvrige befolkning.

Der er også for mange, der dør alt for tidligt af hjertesygdomme eller allerede som midaldrende bliver indskrænket i livs- og udfoldelsesmuligheder. Bare det at gå op ad en trappe kan forekomme at være en uoverkommelig opgave. 17.000 årlige dødsfald skyldes hjerte-kar-sygdomme, og til stadighed lider ca. 150.000 danskere af hjerte-kar-sygdomme.

Medens hjerte-kar-sygdomme er årsag til de fleste dødsfald, er kræft årsag til de fleste tabte leveår og til megen lidelse og angst. Hvis vi levede lidt anderledes, kunne mange kræfttilfælde undgås. Kræftsygdommene har ansvaret for 15-30 pct. af de tabte leveår ved for tidlig (25-64-årige) død for mænd og 30-50 pct. af dødsfaldene i samme aldersgruppe for kvinder. Totalt set er kræft årsag til næsten 14.000 dødsfald; f.eks. dør ca. 3.000 årligt af lungekræft; heraf er en tredjedel kvinder.

Når det gælder lægebesøg, er sygdomme i åndedrætsorganer den største gruppe. Disse lægebesøg har også mange gange sammenhæng med tobaksrygning.

Muskel- og skeletsygdomme er den hyppigste årsag til langvarigt sygefravær.